



Krokoms
kommun
KROKOMEN TJIELTE

Miljöbedömning

Bilaga 2 till Avfallsplan 2024-2027

UTSTÄLLNINGSEXEMPLAR

Vi gör plats för växtkraft



Innehåll

1	Icke-teknisk sammanfattning	4
2	Behov och syfte med miljökonsekvensbeskrivning	5
2.1	Avgränsningssamråd	5
2.2	Beslut om betydande miljöpåverkan	5
2.3	Miljökonsekvensbeskrivning.....	5
3	Avfallsplanen	6
3.1	Syfte.....	6
3.2	Innehåll	6
3.3	Avfallsplanens förhållande till andra planer och styrdokument	6
4	Metod för miljöbedömning av avfallsplanen	8
4.1	Miljöaspekter och huvudområde	8
4.2	Geografisk och tidsmässig avgränsning	8
4.3	Klimatanpassning	8
4.4	Svårigheter i samband med miljökonsekvensbeskrivning.....	9
4.5	Alternativ	9
5	Betydande miljöpåverkan	10
5.1	Människors hälsa	10
5.2	Resurshushållning.....	10
5.3	Luft och klimatfaktorer.....	10
5.4	Mark och vatten.....	11
6	Sammanfattande bedömning.....	12
6.1	Betydande miljöpåverkan	12
7	Uppföljning	13

1 Icke-teknisk sammanfattning

En ny avfallsplan som ska gälla från år 2024-2027 har tagits fram för Krokoms kommun. Miljökonsekvenserna av genomförandet av förslaget till avfallsplan beskrivs i detta dokument.

Avfallsplanen innehåller tre målområden med delmål och åtgärder:

1. Minska avfallsmängderna
2. Öka materialåtervinningen
3. Minska miljöpåverkan

De åtgärder som kan medföra störst miljöpåverkan, både positiv och negativ, bedöms vara:

- Införande av matavfallsinsamling
- Fastighetsnära insamling av förpackningar
- Byggnation av nya avfallsanläggningar

Till största delen innebär avfallsplanen positiva miljöeffekter, framförallt genom ökad hushållning med resurser.

På längre sikt kommer även arbetet med ökad återanvändning och att förebygga att avfall uppkommer få positiva miljökonsekvenser.

En risk för negativa miljöeffekter finns vid anläggning av nya avfallsanläggningar och insamling av fler källsorterade fraktioner. Konsekvenserna handlar om utsläpp till luft, mark, ytvatten och grundvatten, påverkan genom buller, trafiksäkerhet och i vissa fall lukt och nedskräpning.

Genomförandet av avfallsplanen bidrar till möjligheterna att uppfylla flera nationella miljökvalitetsmål.

2 Behov och syfte med miljökonsekvensbeskrivning

2.1 Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap 10 § miljöbalken ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

Den 11 november 2021 hölls ett möte med Länsstyrelsen i Jämtlands län om kommunens avfallsplan och miljöbedömningen. Avgränsningar gick igenom och Länsstyrelsen förordade att en miljökonsekvensbeskrivning skulle göras.

2.2 Beslut om betydande miljöpåverkan

Beslut om betydande miljöpåverkan (i huvudsak positiv) fattades av avfallsplanens styrgrupp den 22 juni 2022. Därmed ska en miljökonsekvensbeskrivning ingå i avfallsplanen.

2.3 Miljökonsekvensbeskrivning

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) avser en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808). Den nya avfallsplanen ska gälla under åren 2024-2027.

Bedömningen om avfallsplanen innebär betydande miljöpåverkan genomförs utifrån 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966)

Krokoms kommun har beslutat att avfallsplanen ska miljöbedömas enligt miljöbalken, eftersom planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Inom ramen för miljöbedömningen ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas med syfte att identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan som planens genomförande kan antas medföra.

MKB-dokumentet ska innehålla de uppgifter som är rimliga utifrån aktuell kunskap, avfallsplanens detaljeringsgrad, allmänhetens intresse och vetskap om att vissa gemensamma frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter.

3 Avfallsplanen

3.1 Syfte

Avfallsplanens syfte är att

- långsiktigt styra avfallshanteringen i riktning mot ett hållbart samhälle,
- få ett tydligt styrdokument för avfallshanteringen i kommunen och
- utgöra informationskälla för allmänhet och andra som berörs av avfallsfrågorna.

Avfallsplanen vägleder också vid till exempel planering av nya områden, prövning av bygglov, i tillsyn av miljöfarlig verksamhet samt för hur invånare och verksamheter i kommunen ska hantera sitt avfall.

3.2 Innehåll

Avfallsplanen beskriver bland annat:

- Mål och åtgärder
- Nuvarande hantering av avfallet, insamlingssystem, avfallsmängder och behandlingsmetoder
- Uppgifter om anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall samt nedlagda deponier som finns i regionen
- Beskrivning av uppföljning

Avfallsplanen innehåller tre målområden med delmål och åtgärder. Målområdena är:

1. Minska avfallsmängderna
2. Öka materialåtervinningen
3. Minska miljöpåverkan

Utöver mål och åtgärder inom ovanstående områden föreslås åtgärder för information och kommunikation samt ökad samverkan med bland annat fastighetsägare och verksamhetsutövare för att förbättra möjligheterna att genomföra avfallsplanen och uppnå målen.

3.3 Avfallsplanens förhållande till andra planer och styrdokument

I arbetet med att ta fram avfallsplanen har hänsyn tagits till kommunens översiktsplan, miljömål, hållbarhetsstrategi, upphandlings- och kostpolicies.

3.3.1 Jämförelse med föregående avfallsplan

I början av 2000-talet handlade målen ofta om minskad deponering och ökad källsortering och hemkompostering. Målen i kommunens tidigare avfallsplan var uppdelade per avfallsslag. Flera av målen är inte relevanta längre.

Idag bygger avfallslagstiftningen på den av EU beslutade avfallshierarkin.

UTSTÄLLNINGSEXEMPLAR

4 Metod för miljöbedömning av avfallsplanen

4.1 Miljöaspekter och huvudområde

Tyngdpunkten i MKB:n ligger på de avfallsfrågor där Krokoms kommun själva har rådighet över hanteringen och behandlingen av avfallet. Väsentliga miljöaspekter för avfallshanteringen bedöms vara:

- Människors hälsa
- Resurshushållning
- Luft och klimatfaktorer
- Mark och vatten

Hur genomförandet av avfallsplanen påverkar miljön beror på påverkan från direkta och indirekta åtgärder för att nå de mål som anges i planen. Beskrivningen i avsnittet Betydande miljöpåverkan har strukturerats utifrån punktlistan ovan.

4.2 Geografisk och tidsmässig avgränsning

Miljökonsekvensbeskrivningen fokuserar på den lokala påverkan i kommunen. Avfallshanteringen är dock inte enbart lokal, då transporter till anläggningar utanför kommunen förekommer i stor utsträckning.

Miljöpåverkan som kan antas uppstå till följd av behandling av avfall vid behandlingsanläggningar i andra kommuner eller länder hanteras i tillståndsansökan till dessa anläggningar och berörs inte här.

Bedömningen av genomförandet av avfallsplanens mål görs i huvudsak under den tidsperiod som gäller för avfallsplanen och för respektive mål.

4.3 Klimatanpassning

Även om arbetet med att minska klimatförändringarna fortsätter bör anpassning i samhället göras för att kunna hantera de klimatförändringar som redan har skett och som kan komma att ske. I arbetet med framtagande av avfallsplanen samt därtill tillhörande MKB har följande klimateffekter identifierats som på olika sätt kan komma att innebära problem för avfallshanteringen:

- Problem med vägar (bärighet) på grund av förändrade vattenförhållanden (exempelvis översvämningar, skred/ras) samt ökad risk för tjälskador.
- Problem med nedlagda deponier på grund av förändrade vattenförhållanden (framförallt markvattenförhållanden) som kan medföra exempelvis sättningar eller förorening av grundvatten.
- Problem med lukt, mögel och skadedjur på grund av högre temperaturer och även värmeböljor.
- Problem med invasiva arter. Vissa invasiva arter gynnas av högre temperaturer och fuktigare klimat.

I arbetet med genomförande av avfallsplanen bör hänsyn tas till ovanstående klimateffekter.

4.4 Svårigheter i samband med miljökonsekvensbeskrivning

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument, i jämförelse med exempelvis en detaljplan som är en fysisk plan. Utfallet av genomförande av planen är därför svårare att kvantifiera och bedöma i jämförelse med exempelvis fysiska åtgärder i en detaljplan.

I ett längre perspektiv krävs genomgripande förändringar av samhällets produktions- och konsumtionsmönster, vilket troligtvis inte kan ske under de år som avfallsplanen gäller. Avfallsplanen är ett viktigt steg på vägen för att på längre sikt kunna uppfylla globala och nationella miljömål, och andra mål som har en koppling till förebyggande av avfall och avfallshantering.

4.5 Alternativ

4.5.1 Nollalternativ

Nollalternativet visar vilka effekter som kan uppstå om föreslagen avfallsplan inte genomförs. Då skulle tidigare avfallsplan kvarstå och fortsätta att gälla.

Tidigare avfallsplan skrevs med dåtidens ambitioner inom miljöområdet och innan det fanns krav på miljöbedömning av planer och program i svensk lagstiftning. Inte heller fanns Naturvårdsverkets nu gällande föreskrifter och allmänna råd avseende innehåll och utformning av kommunala avfallsplaner.

Nollalternativet innebär att Krokoms kommun skulle ha en avfallsplan som inte lever upp till aktuell lagstiftning. Det skulle också saknas ett viktigt verktyg för att fortsätta arbeta för minskade avfallsmängder och ökad återvinning av avfall och flera av de positiva effekter som beskrivs skulle riskera att utebli.

5 Betydande miljöpåverkan

I detta stycke hänvisas inom parentes till motsvarande åtgärder i bilaga 1 Handlingsplan med åtgärder.

5.1 Människors hälsa

Hanteringen av farligt avfall och minskad nedskräpning kan påverka människors hälsa.

När andelen farligt avfall i restavfallet minskar leder det till minskad spridning av giftiga ämnen i miljön.

Informationskampanjen (åtgärd 3.4) väntas bidra positivt till att nå målet.

Bättre tillgänglighet och service på kommunens återvinningscentraler (åtgärd 2.3) väntas leda till ökad utsortering och miljöriktig hantering av det farliga avfallet.

En skräpig offentlig miljö kan bidra till upplevelse av otrygga miljöer. Risken för klotter och skadegörelse kan därmed också öka. Nedskräpning kan även bidra till diffus spridning av farliga ämnen.

Tillsynsplanens arbete mot nedskräpning och olaglig avfallseldning (åtgärd 3.1) väntas leda till positiva effekter.

5.2 Resurshushållning

Resurshushållning handlar i detta sammanhang främst om hållbar konsumtion, återanvändning och materialåtervinning. Här behandlas främst återbruk och avfallsförebyggande arbete samt insamling av matavfall, förpackningar, returpapper och grovavfall.

Återbruk och förebyggande är de översta nivåerna i EU:s avfallshierarki. När andelen återbrukat och förebyggt avfall ökar (åtgärd 1.1) minskar mängderna som behandlas enligt de lägre stegen. Arbetet med minskat matsvinn (åtgärd 1.2) är ett exempel på åtgärder som förebygger att avfall uppstår.

Förbättrad insamling av matavfall, förpackningar, returpapper och grovavfall (åtgärderna 1.1, 2.1, 2.2 och 2.3) och väntas bidra till ökad materialåtervinning och minskade mängder till förbränning och deponi.

Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå främst om mängden transporter ökar, vilket kan bli en följd av att fler fraktioner ska samlas in fastighetsnära. För att motverka detta (åtgärd 3.2) finns åtgärder för att minimera körsträckorna och använda fossilfria drivmedel.

5.3 Luft och klimatfaktorer

Luft- och klimatfaktorer omfattar de växthusgaser som bidrar till den globala uppvärmningen och övriga luftföroreningar som är farliga för människa och miljö. Här behandlas främst minskad mängd avfall, korrekt hantering av avfall samt transporternas påverkan.

Information om avfallsminimering och separat insamling av mat- och förpackningsavfall (åtgärd 1.1) väntas minska avfallshanteringens påverkan på luft och klimat.

5.4 Mark och vatten

Här behandlas främst åtgärder för att minska miljöpåverkan från enskilda avlopp.

Översyn av tömningsintervall och tillsyn av enskilda avlopp (åtgärd 3.3) och lokalisering och risk-klassning av nedlagda deponier (åtgärd 3.5) och väntas bidra till att minska miljöpåverkan på mark och vatten.

UTSTÄLLNINGSEXEMPLAR

6 Sammanfattande bedömning

6.1 Betydande miljöpåverkan

Det viktigaste för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår är att de åtgärder som föreslås i avfallsplanen omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar.

Kommunen råder över flera åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka upphandlingar och rutiner. Det är viktigt att kommunen föregår med gott exempel. Alla kommunens verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

Negativ miljöpåverkan bedöms som liten vid genomförande av avfallsplanens åtgärder. Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå främst om mängden transporter ökar.

Sammanfattningsvis bedöms miljökonsekvenserna av genomförandet av föreslagen avfallsplan vara övervägande positiva.

7 Uppföljning

Miljöpåverkan kommer att ingå i uppföljningen av genomförandet av avfallsplanen. Uppföljning och utvärdering av avfallsplanens mål och åtgärder kommer att ske första gången 2027.

Det är viktigt att det säkerställs att det finns resurser för uppföljningen av målen och miljöpåverkan. Den uppföljning som anges i planen bedöms vara tillräcklig.

UTSTÄLLNINGSEXEMPLAR